Schou Louise Good
1860

Napoli

eller

Fiskeren og hans Brud,

romantisk Ballet i 3 Acter

af

August Bournonville.

Musiken af Dhrr. Paulli, Ed. Helsted og Gade.

Decorationerne af Hr. Theatermaler Christensen.

Opført for første Gang Tirsdagen den 29de Marts 1842.

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. H. Schubothes Boghandling.

Trykt i Græbes Bogtrykkeri.

UPB

MSC ML 52 .B68 N37 1842

Personerne.

Gennaro, Fisker .... Hr. Bournonville.
Veronica, en Enke .... Md. Schouw.
Teresina, hendes Datter .... Jfr. Fjeldsted.
Fra Ambrosio, Munk .... Hr. Nehm.
Giacomo, Macaronihandler .... — Fredstrup.
Peppo, Limonadehandler .... — Stramboe.
Giovanina .... Jfr. Lund.
Pascarillo, Gadesanger .... Hr. Hoppensach.
Carlino, Marionetspiller .... — Stramboe jun.

Golfo, en Havaand ...... Hr. Füssel sen.
Coralla } Najader ..... { Jfr. Borup.
Argentina } { — Holm.

Solodands.

Dhr. Hoppe, Larcher, Brodersen.
Jfrne Funck, P. Fredstrup, Borup, Bruun.

(Handlingen foregaaer i Nutiden og inddeles i tre Tableaux:)

1. Largo di Santa Lucia i Neapel ved Aften og Morgen.
2. Grotta d'azzurra paa Øen Capri.
3. Valfarten til Madonna dell' Arco udenfor Neapel.

Dands i første Act.

Ballabile.

Hr. Bournonville. Jfr. Fjeldsted.
Dhrr. Brodersen, Funck, Gade, Busch, Ring og Lund.
Jfrne. Funck, Borup, Fredstrup, H. Werning og Bruun.

Dands i anden Act.

Najader.

Jfrne. Borup, M. Holm.
Md. Møller. Jfrne. Werning, S. Nielsen, Egesen, Eggersen,
Fabritzius, Amundin, Rostock, L. Holm, M. Holm.

Tritoner.

Dhrr. Hammer, Füssel jun., Borch og Ring.

Dands i tredie Act.

Pas de cinq.

Hr. Hoppe. Jfrne. Funck, Fredstrup, Borup og Bruun.

Tarentella.

Hr. Brodersen, Jfr. Lund. Hr. Bournonville, Jfr. Fjeldsted.
Hr. Larcher, Jfr. Fredstrup. Hr. Hoppe, Jfr. Funck.

Bacchantisk Finale.

Det hele Balletcorps.

Første Act.

Klokken slaaer fire og tyve (Klokken 8 om Aftenen); der blæses Retraite fra Castel dell' Ovo og Folket kaldes til Ave Maria; Larmen bryder atter ind og man seer Pladsen og Stranden Santa Lucia oplyste af Lamper, Blus og flammende Kjøkkener. Havbugten er indhyllet i Mørke.

Tableau.

(Et Telt er spændt tvertover Gaden, saaledes at man kun seer den første Etage af de forreste Huse. Til Venstre en Trappe, der fører op til Veronicas Bopæl. Til Høire et Pallads med Lys indenfor de røde Gardiner; i Porten sidder en Gruppe Qvinder og Børn, og paa Altanen endeel Herrer og Damer, der indtage Forfriskninger. Almuen opfylder den forreste Plan. En sovende Lazaron, tre Karle, der spille Morra, Drenge, der stege Castanier, og en Bonde, der falbyder Appelsiner; længere borte dandses Tarentella til Lyden af en Tambourin; en Flok Mødre lege med deres Børn, medens Pigerne spinde paa Haandtenene. Meget travlt hos Macaronihandlerne, hvor Aftensmaden nydes enten staaende, liggende paa Jorden eller siddende ved de paa Quaiens Fortoug opdækkede Borde. Herrer og Damer spadsere i Midten og forfriske sig ved den rigt smykkede Limonadebod. Klynger af Børn lege, tigge og slobe Kulbøtter.)

Larm og Bevægelse. — Teresina kommer med sin Moder, og man opdager strax, at baade Giacomo og Peppo ere forelskede i den unge Pige, men tillige, at hendes hele Opmærksomhed er henvendt paa Søen, hvor den begunstigede Elsker færdes. Gennaro vil snart vende tilbage fra Fiskeriet; imidlertid overvælde Frierne Moderen med Artigheder og anholde vexelviis om Datterens Haand. — Veronica trækker paa Skuldrene og betyder dem, at Teresina ikke tænker paa Andre end den fattige Fisker, men at de alligevel kunne tale med hende og forsøge deres Lykke. De erklære sig for Pigen, men uden Held. Friernes Harme, Veronicas milde Bebreidelser og Datterens Skjelmeri.

Barcarolen bebuder Fiskernes Hjemkomst; de drage Garnet iland ved Fakkelskin; man stimler omkring dem; de have gjort en riig Fangst. — Gennaro iler til sin Elskede, men Moderen formener ham at omfavne Teresina; hun peger paa de formuende Friere, der have meldt sig. — Gennaro blusser af Forbittrelse, Medbeilerne skynde sig hen til deres Boder, Teresina søger at formilde sin Ven, og Begge bønfalde om Moderens Samtykke. Et Klammeri blandt Fiskerne stilles af Gennaro, der foretager Delingen og offrer den bedste Part til Madonna.

Fra Ambrosio gaaer som Betlermunk omkring blandt de Handlende. Nogle give, Andre undvige ham, men Fiskerne med Gennaro i Spidsen, have ikke glemt Klosteret; Broderen, rørt over deres Fromhed, lover dem sin Forbøn, og da Teresina skjenker et Sølvhjerte til Prydelse for hans Alter, velsigner han det unge Par og fjerner sig med Ønsker for deres Held.

Der er rivende Afsætning, og Gennaro tillader sig lidt galant Spøg med de unge Kjøberinder, hvoriblandt er Giovanina. — Hans Medbeilere sætte Ondt for ham hos Teresina, der bliver hidsig og kommer i Skjænderi med den knibske Kokkepige, medens de vise Moderen, hvilken Daarlighed det vilde være, at give Datteren til en saadan Galning. — Men Elskeren nærmer sig den fortørnede Pige, og ved at sætte en lille Guldring paa hendes Finger, har han som ved et Trylleslag faaet hende mild igjen. Peppo og Giacomo ere nu overbeviste om, at der er Hexeri med i Spillet; de forene sig nu for ved Bagtalelse at skade deres lykkelige Rival; men Moderen kan ikke længer modstaae de Unges Bønner, og Vennerne lykønske til Foreningen. — Veronica tillader sine Børn at deeltage i Dandsen; men da hun selv er træt og søvnig, begiver hun sig til Hvile. — Dands og Lystighed; men de Forlovede have saa meget at sige hinanden; de ville flye den larmende Strand, hvor de ikke kunne høre Ørenlyd; ude paa Vandet, i den yndige Nat, — der er Ro og Stilhed! Gennaro henter sine Aarer, Teresina tager sin Guitar, og ubemærkede roe de ud i Bugten. — Man savner dem dog snart og opdager Blusset, der lyser fra deres Baad; Alle lytte til, og man hører i det Fjerne Gennaros Yndlingsmelodie:

Te voglio ben' assai
E tu non penzi a me!

Pascarillo, Neapolitanernes Pudsenmager og Gadesanger, kommer med sin Spillemand; Alle flokke sig glade omkring ham, og han præluderer ved et glimrende Recitativ til den Nydelse, han agter at skjænke sit talrige Publicum; men i samme

Øieblik høres Pulcinello's Marsch. Det er Carlino med sit Dukke-Theater, og den ustadige Hob iler ham imøde. Begge Kunstnere kunne ikke bestaae paa det samme Punkt, og Ingen af dem vil vige Pladsen. Det gaaer snart til Haandgribeligheder; Pascarillo bryder ind i Marionet-Theatret, Dukkerne styrte ned, og en Kampscene opstaaer mellem Directeuren og den rasende Sanger. — Giacomo vil mægle Fred, Theatret vælter omkuld; Latter og Klammeri. — Den almindelige Forvirring afbrydes ved et Uveir; Alle søge Ly, Boutiquerne forsvinde, Lygterne slukkes og snart er Pladsen tom.

Tordenveiret vedbliver at rase. Fiskerne komme for at frede om deres Fartøier; de erindre det unge Par, der er ude paa Søen, og see ved et Lynglimt Gennaro kæmpende mod Bølgerne. — De ile til Hjelp, Stormen sagtnes. Folk strømme til fra alle Kanter og den afmægtige Gennaro bæres op paa Stranden. Han vaagner omsider af sin Bedøvelse og hans første Tanke er Teresina! den skjælvende Veronica spørger efter sin Datter; Gennaro, ude af sig selv, styrter mod Strandbredden. Moderen forlanger sit Barn tilbage: Alt er klart! Gennaro har ved sin Uforsigtighed voldet den yndige Pige Døden! Teresina er bleven Bølgernes Rov, hun er bleven bedaaret ved Trolddom! Alle forstøde, forbande og flye Gennaro, der staaer ene og forladt i Nattens Øde.

Fortvivlelsen bemægtiger sig den Forladte; han udbryder i Klager, forlanger sin Brud tilbage af Havet, af Himlen, af Graven, der har opslugt hende; han ruller sig i Støvet; — Menneskene have forstødt ham! Ingen hører hans Raab! Ingen røres over hans Jammer. — Dog! Sømandens Skytsaand, den forbarmende Madonna, — hun vil høre ham!

han synker knælende ned for hendes Billede, og anraaber om Hjelp i Nødens Stund. — Det gryer ad Dag. Fra Ambrosio staaer hos ham og læner sig til et Anker: han peger mod Havet og opmuntrer ham til at søge sin Brud med Tillid til den hellige Moder, som han har bønfaldt. — Gennaro fatter nyt Haab, griber Ankeret, henter sine Aarer og vil strax ile didhen, hvor Munken peger; men den fromme Fader skjænker ham en kostbar Amulet, Billedet af Madonna dell' Arco. — Dette skal hjelpe ham mod alle Hindringer, Farer og Fristelser, og tilintetgjøre enhver Trolddom.

Gennaro, opfyldt af Tillid og Taknemmelighed, begiver sig afsted og Munkens Bønner ledsage ham. Morgensolen belyser hans Vei forbi den yndige Kyst, hvor det rygende Vesuv viser sig i det Fjerne.

Anden Act.

Grotta d'azzurra (den blaa Grotte) **paa Øen Capri.**

Havets Dønninger danne Forspillet. Man seer den tomme Grotte. Dens mørke Piller udgjøre Forgrunden, Vandet med dets magiske Farvespil opfylder Grottens Indre, og i den fjerneste Baggrund straaler Sollyset ind af den lave og snevre Indgang.

Golfo kommer fra den mørke Hvælving; han blæser i sit Horn, der svares, og Tritonerne komme for at modtage hans Befalinger. — De bringe Kostbarheder, som Stormen inat har opskyllet paa Stranden. Golfo betragter dem med Ligegyldighed og nages af en hemmelig Længsel.

Udenfor Grotten toner en yndig Musik, en stor Muslingskal seiler ind. Argentina og Coralla holde den livløse Teresina i deres Arme. De andre Najader stimle til for at see den Nysankomne; de bære hende iland og berede hende et Leie af Siv; hendes Klæder ere i Uorden, Haaret hænger hende løst om Skuldrene, og hun holder Guitaren fastknuget mellem sine Arme.

Golfo er indtagen af hendes Skjønhed. Coralla bringer duftende Urter, der lidt efter lidt bringe Teresina tilbage til Bevidsthed; hun vaagner af sin lange Bedøvelse, seer sig omkring og forfærdes over Havaanderne, der omringe hende; hun vil flye, men seer ingen anden Udvei end Dybet; Najaderne og Tritonerne, der betragte hende med Nysgjerrighed,

søge at berolige hende, og vise hen til deres Hersker, den mægtige Golfo.

Teresina bønfalder med Taarer om at blive ført tilbage til sit elskede Napoli, til sin Brudgom og sine Ungdomsglæder; men Havbugtens Herre øser Grottens blaa Vand over hendes Hoved, hendes Klæder skinne som Sølv, et nyt Væsen gjennemstrømmer hende, hun er forvandlet til Najade! Hun spørger ikke mere til sit Hjem, hun har glemt det; Grotten, Vandet er hendes Element.

Coralla og Argentina pryde med kostbare Smykker deres nye Herskerinde. Alle kappes om at vise hende deres Hylding, og hun dandser triumpherende imellem dem. — Hun seer sin Guitar, men kjender den ikke, veed ei mere hvorledes den skal spilles, og kaster den skjødesløst hen i en Krog. — Concaens gjennemtrængende Toner behage hende bedst; hun blæser selv i Muslinghornet og Tritonerne slynge sig med Najaderne i phantastiske Dandse.

Golfo bliver alene med Teresina, hvis Angst tiltager med hans Lidenskab; han vil dele sin Magt og Rigdom med hende, men hun kan ei gjengjelde hans Kjerlighed, hun undflyer hans flammende Blikke.

En Baad nærmer sig Grottens Indgang. Det er Gennaro, der kommer for at opsøge sin Elskede. Golfo befaler at han skal omgives af Farer og Fristelser. Teresina bortfjernes og Alle begive sig til Hulens Indre.

Gennaro roer ind i Grotten. Alt er tomt og stille; han betragter med blandede Anelser dette mystiske Sted, og søger med bankende Hjerte efter sin tabte Brud; men ogsaa her leder han forgjæves. — Dog hist øiner han Teresinas Gui=

tar; stor er hans Overraskelse, ubeskrivelig hans Glæde, thi her, eller ganske nær, maa hun findes. — Hulen rystes af underjordiske Brag, og Flammer hvirvle sig op af Klippens Revner, men Gennaro forfærdes ikke. Rædsels-Scenerne forsvinde, Coralbuskene voxe for hans Fødder, Najaderne komme frem af deres Skjul, byde ham Skatte, friste og advare ham; men Gennaro forlanger sin Teresina tilbage, og ledsager sine Bønner med saa fortryllende Toner, at Najaderne ikke længere kunne modstaae ham, men gaae at hente deres Herskerinde.

Teresina kommer, men hun seer forundret paa Gennaro, uden at gjenkjende ham; hans Bekymring vækker hendes Deeltagelse, men han søger forgjæves at tilbagekalde i hendes Erindring deres Kjerlighed, deres Lege eller den Eed, som de have tilsvoret hinanden; ethvert tidligere Minde er forsvundet. — Han vil spille deres Yndlingsvise paa hendes Guitar, men dens Toner behage hende ikke; derimod vil hun dandse for ham til Hornets Klang. — Gennaros dybe Smerte gjør hende nysgjerrig; hun spørger om han elsker en Anden, og en ængstlig Qval martrer hendes Hjerte. — Men nu erindrer han Ambrosios Gave, løser den af sin Hals, og med Forventningens Bæven beder han for sin Elskede. — Hun nærmer sig, forskende efter Betydningen af dette Billede; Gennaro anraaber knælende den Helligste og Frommeste, og hænger Amuletten om Teresinas Hals. Som ved en mægtig Tryllekraft foregaaer en ny Forvandling hos hende, en hellig Begeistring griber hende. — Taarer væde hendes Kinder, ethvert Minde staaer atter livligt for hende; hun seer og gjenkjender sin Brudgom, og styrter i hans Arme.

Golfo standser deres Flugt, hans Vrede er frygtelig; ingen Bønner eller Taarer kunne formilde ham. Teresina bringes bort og han befaler Tritonerne at knuse Gennaro under Klippeblokkenes uhyre Vægt; men Teresina river sig løs, klynger sig fast til sin Brudgom, og stolende paa Madonnas Hjelp, løfter hun Amuletten og byder Havets Aander at ydmyge sig for Himlens Dronning.

Golfo, der maa bøie sig for en høiere Magt, tilsteder nu, at Teresina følger med Gennaro, og at de Kostbarheder, hvormed Najaderne have ladet Baaden, maae belønne den trofaste Kjerlighed. — Glade og taknemlige stige de Elskende i den lille Barke, hilse Grottens Beboere og drage afsted.

Tredie Act.

Monte Virgine udenfor Neapel. — En Bro fører fra den ene Høi til den anden. I en Niche i Broens midterste Pille staaer Madonnas Billede, og gjennem den store Bue sees Havbugten og Kysten ved Vesuv. — Middagsbelysning.

Pilgrimme drage i høitideligt Optog over Broen; de ere deelte i tre Skarer, hver med sit-Banner, hvis Flige bæres af Børn. — Med deres Sækkepiber (Zampagnari) i Spidsen, vandre de ned paa Sletten og knæle andægtige for Madonna, medens Piger og Koner strøe Blomster over deres Hoveder.

Alle hilse og omfavne hverandre; men Talen kommer snart paa den Ulykke, der hændtes med den unge Fiskerpige, som i sin Ungdoms Flor blev Dødens Bytte. Peppo erindrer dem nu om, hvad han saa ofte har sagt, og Giacomo fortæller dem en heel Mængde om den onde Aand og dens Indvirken paa Pigernes Skjæbne. Alle opfyldes med Skræk og Afsky.

Den uhyggelige Stemning forvandles snart til glad Overraskelse ved at see Teresina komme ved sin Moders Haand; man flyver hende imøde med Jubel og overvælder hende med Spørgsmaal, som hun ikke faaer Tid at besvare, thi da Gennaro i rige Søndagsklæder træder frem, og Teresina nævner ham som sin Befrier, bestyrkes Tanken om Trolddom endnu mere hos den forvildede Mængde, og han møder kun mørke og forlegne Blikke. Veronica er snart overbeviist om, at hendes Datters Frelse og Gennaros Velstand er en Følge af

hemmelige Kunster. Alle pege med Afsky paa Gennaro, og uagtet de Elskendes Bønner og Forsikkringer blive de med Magt adskilte.

Den ulykkelige Fisker, forvildet og fortumlet af alle disse Begivenheder, geraader i det heftigste Raseri. Den paniske Skræk udbreder sig mere og mere. De Fleste flye forvirrede, Andre tye til deres Amuletter; Vagten hentes, men istedetfor at gribe Troldmanden, kaste de Geværerne og begive sig paa Flugt. — Endelig hentes der en Munk, der skal besværge og betvinge den onde Aand; den hele Folkemasse holder sig bagved Munken, der uforfærdet skrider fremad; — han standser — betragter Gennaro — og aabner ham sin Favn! Det er Fra Ambrosio selv, der forklarer for Alle, at Teresinas vidunderlige Frelse ene skyldes Madonna dell' Arco, Dagens og Stedets Skytspatronesse, for hvis Aasyn han nu velsigner og forener det trofaste Brudepar.

Den andægtige Begeistring afløses af den vildeste Munterhed. Glæden udbreder sig til den hele Forsamling, Rivalerne finde sig i deres Skjæbne, og blande deres Lykønskninger med Vennernes; de livligste Dandse afløse hverandre, indtil Toget atter sætter sig i Bevægelse for at vende tilbage til Neapel. De unge Karle, der have spændt Hestene fra en Karre, forvandle den til en Triumphvogn for vor Helt og Heltinde, der, omgivne af den jublende Vrimmel, bekrandsede med Blomster, drages afsted til Hjemmet under en bacchantisk Finale.